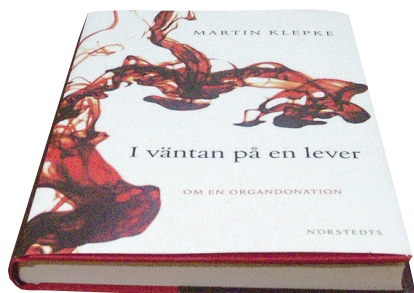

Nya böcker

Redaktör: Gun Berefelt, tel: 08-790 34 80, e-post: gun.berefelt@lakartidningen.se

Självupplevd skildring för en bred målgrupp

Martin Klepke. **I väntan på en lever. Om en organdonation.** 166 sidor. Stockholm: Norstedts; 2003. ISBN 91-1-301141-3.

Recensent: Lars Bäckman, docent, överläkare, enheten för transplantation och leverkirurgi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg.

■ Att vara kroniskt sjuk och uppsatt på väntelista för levertransplantation, att vänta på ett ingrepp som i värsta fall kan ha dödlig utgång eller, ännu värre, riskera att avlida under väntetiden utan att bli transplanterad är en situation som endast den som varit i den till fullo kan förstå. Någon har sagt att den värsta tänkbara komplikation en tilltänkt transplantationspatient kan drabbas av är att dö under väntetiden.

En fasansfull väntan

Denna problematik diskuteras utförligt i en nyutkommen drygt 160 sidor lång självbiografisk bok av journalisten Martin Klepke, som själv nyligen blev levertransplanterad. Hans väntetid uppgick till 214 dagar.

De vanligaste fraserna i boken är funderingar över om han över huvud taget kommer att överleva väntetiden, om han skall hinna bli transplanterad. Det är alltid lika gripande att ta del av mer eller mindre strukturerade upplevelser och tankar hos dessa personer. Detta trots att jag dagligen träffar patienter i samma situation före en levertransplantation samt efteråt.

Tyngdpunkten i boken är förlagd till utredningstiden och väntetiden, som undertiteln anger. Tiden efter transplantationen, med en svår avstötning och lång rehabilitering, behandlas mer summariskt.

Detta är inte den första självbiografiska bok som skrivits i ämnet. År 2001 utkom Lena Essedahl med »Utsikt mot livet« (Fujisawa; 2001), som är en berättelse i dagboksformat om tiden före och efter en levertransplantation.

■ Inlägg i debatten om organdonation

Klepkes bok är läsvärd och kräver inga djupare medicinska eller specialkunskaper. Böcker av dessa slag utgör viktiga faktainlägg i debatten om organbristen i Sverige och organdonation.

Det är dessvärre inte ovanligt att personer (beslutsfattare och medier) som ofta står långt från kroniskt sjuka, ibland döende, patienter har uttalade åsikter om hur donationsverksamheten från nyligen avlidna inte skall utvecklas.

Man har t ex påstått att skillnaden i donationstal mellan Spanien och Sverige enbart beror på att svenskar kör bil nyktra och att svenska barn använder cykelhjälm. Om boken når dessa och kanske en bredare allmänhet vet jag inte, men i likhet med Martin Klepke hoppas jag.

Ny »bibel« om nyttiga bakterier

Gerald W Tannock. **Probiotics and prebiotics: Where are we going?** 336 sidor. Norfolk: Horizon scientific press; 2002. ISBN 0-9542464-1-1.

Recensent: Torkel Wadström, professor, Lunds universitet, Lund.

■ Horizon press är ett par år gammalt bokförlag som med kort pressläggning publicerar högaktuella små volymer, närmast i pocketboksformat, i mikro- och cellbiologi.

Av de första 17 volymerna är den aktuella nyeditionen (2002) av »Tannock-bibeln« »Probiotics« från 2000 en riktig höjdpunkt. Denna volym ger i en serie kapitel en mycket bra bakgrund för såväl mikrobiologer som kliniker med intresse för »icke-antibiotika«-principer att förebygga och behandla mag-tarminfektioner.

Här ges nya aspekter på hur mjölksyrabakterier eller laktobaciller (LAB) och andra mikrober kan verka immunmodulerande och förhindra uppkomst av olika typer av allergier.

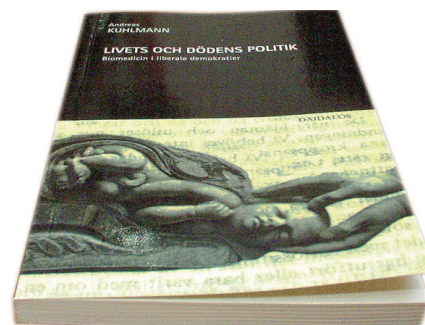
Ett par kapitel saknas dock – en analys av hur probiotika (pro=för, bios=liv) dokumenteras i kliniska prövningar som livsmedel i »functional foods« och läkemedel. Redan idag säljs den sk GG-stammen i olika mjölkprodukter och i

kapselform i många sydeuropeiska länder med ringa intresse för vår nordiska »filmjölskultur«. Tyvärr berörs mycket flyktigt patientstudier i flera pågående EU-projekt rörande behandling av Helicobacter-gastrit såväl som inflammatorisk tarmsjukdom (IBD). Det är alltså snart dags för en ny volym med ytterligare några kapitel.

Utän denna volym är det nästan omöjligt att förstå den snabba utvecklingen inom ny human mikrobiell tarmekologi baserad på viktiga metodologiska genombrott de senaste åren i att studera tarmfloran och då även den stora delen icke-odlingsbara bakterier med sanntids-PCR och denaturerande gradientgelelektrofores (DGGE).

Rekommenderas som lärobok

Boken rekommenderas varmt till lärare och elever i olika högskolekurser i mikrobiologi och i gränslandet till livsmedelsmikrobiologi och i livsmedels- och »functional food«-program vid medicinska utbildningar i livsmedelsteknik och näringslära.

Etik med Tyskland i fokus

Andreas Kuhlmann. **Livets och dödens politik. Biomedicin i liberala demokratier.** 192 sidor. Göteborg: Daidalos förlag; 2002. ISBN 91-7173-176-8. Översättning från tyska av Eva Andréé.

Recensent: Erwin Bischofberger, professor i medicinsk etik, Karolinska institutet, Stockholm.

■ Den tyska medicinska etiken är så gott som okänd i Sverige. Den anglosachsiska mentaliteten ligger närmare oss. Medicinetiska publikationer på engelska dominerar helt såväl den allmänna vårdetiken som forskningsetiken samt även forskningsetiska kommittéer och andra etiska råd. Det är skäl att lycköns-